

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Michálika a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci obvineného **P. K.** pre trestný čin násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, na neverejnom zasadnutí 11. apríla 2012 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 7. júla 2011, sp. zn. 7 To 28/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **P. K.** **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Poprad z 2. februára 2011, sp. zn. 5 T 116/2005, bol obvinený **P. K.** uznaný vinným zo spáchania trestného činu násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a ods. 1, ods. 2 Tr. zák., účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. zák.) na tom skutkovom základe, že

- dňa 06. septembra 2005 v rodinnom dome v obci Š. č. X., okres P., vo večerných hodinách okolo 20.00 hod. po predchádzajúcom nedorozumení a hádke v dôsledku, ktorých **A. K.** privolala hliadku polície OO PZ Svit sa jej vyhrážal zabitím, keď neodvolá políciu, pričom mal za opaskom nohavíc nôž, čím vzbudil u nej obavu z možného uskutočnenia vyhrážok.

Za uvedený trestný čin bol obvinenému uložený podľa § 197a ods. 2 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006, § 53 ods. 2 písm. b/, ods. 3 Trestného zákona a § 54 ods. 1 Trestného zákona peňažný trest vo výmere 160 eur.

Podľa § 54 ods. 3 Trestného zákona mu bol ustanovený, pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal okresný prokurátor ako aj obvinený P. K. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, na základe ktorých Krajský súd v Prešove uznesením zo 7. júla 2011, sp. zn. 7 To 28/2011, podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zamietol odvolanie tak prokurátora ako aj obvineného K..

Dňa 19. marca 2012 bolo v predmetnej trestnej veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložené dovolanie obvineného, podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. J. S..

Tento mimoriadny opravný prostriedok obvinený oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., t.j., že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu a napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

V tej súvislosti poukázal najmä na, podľa jeho názoru, povrchné vykonané dokazovanie I. stupňovým súdom, keď dôsledne nezistoval dôvod držby jeho noža počas skutku, nebola riadne preverená jeho obhajoba.

K druhému dôvodu obvinený uviedol, že súdy chybne vyhodnotili dôkazy a taktiež neprihliadol na stupeň spoločenskej nebezpečnosti jeho konania. V tejto súvislosti hodnotil jednotlivé výpovede účastníkov konania, poukázal na to, že nemohol u poškodenej vzbudiť dôvodnú obavu, že svoje vyhrážky uskutoční, keďže nôž mal za opaskom vzadu a je fyzicky hendikepovaný.

Obvinený zároveň namietal, že nebola zachovaná totožnosť skutku, nakoľko vznesené obvinenie mu bolo za skutok právne kvalifikovaný podľa § 215 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ale obžaloba bola podaná za miernejší trestný čin, kvalifikovaný podľa § 197a ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Na základe vyššie uvedeného obvinený P. K. navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zrušil, ako aj rozsudok okresného súdu a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresný prokurátor navrhol dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

V dôvodoch uviedol, že tak okresný ako aj krajský súd rozhodli zákonne, po vykonaní dostatočného množstva dôkazov, ktoré správne vyhodnotili. Taktiež bola zachovaná totožnosť skutku - konanie obvineného a spôsobený následok, taktiež poukázal na okolnosť, že obvinený poukazuje v dôvodoch svojho dovolania na dôkazy vykonané v inom konaní a prejednávanej veci sa vôbec netýkajú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

V zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb a má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštančia.

V tejto súvislosti je nevyhnutné zdôrazniť i to, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, ktorými sa v dovolaní odôvodňuje existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Dôvody dovolania je treba chápať materiálne, a preto nestačí na ne len formálne poukázať v podanom dovolaní, aby sa tým vyhovel ustanoveniu § 374 Tr. por.

Dovolanie je určené k **náprave právnych chýb** rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Koncepcia dovolania v trestnom práve, **vylučuje možnosť uplatňovania námietok proti skutkovým zisteniam**. Na podklade uvedených dovolacích dôvodov nemožno teda preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu, ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov.

Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t. j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Z odôvodnenia posudzovaného dovolania vyplýva, že naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.) obvinený vidí predovšetkým v tom, že tak zo strany prvostupňového ako i druhostupňového súdu došlo podľa jeho názoru k nesprávnemu vyhodnoteniu dokazovania a následnej zlej kvalifikácii skutku.

V uvedenej súvislosti treba konštatovať, že oba sudy dospeli k skutkovým zisteniam, z ktorých je zrejmé, že obvinený sa vyhrážal poškodenej usmrtením takým spôsobom, že vzbudil u nej obavu z možného uskutočnenia vyhrážky, pričom obvinený v dovolaní namieta práve **skutkové zistenia** v danej súvislosti.

Je zrejmé, že vyššie uvedené námietky smerujú k skutkovým zisteniam, resp. poukazujú na vady skutkové, a preto sa nimi dovolací súd s ohľadom na už skôr uvedené nezaoberal.

Pokiaľ ide o ďalšie dovolacie námietky obvineného, tak tieto považoval najvyšší súd taktiež za neopodstatnené. Predovšetkým sa nemožno stotožniť s tým jeho tvrdením, že v predmetnom konaní došlo k porušeniu zásady totožnosti skutku, resp. že totožnosť skutku nebola v napadnutom rozsudku zachovaná.

Podľa § 220 ods. 1 Tr. por. (účinného do 1. januára 2006) súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu.

Obžalovacia zásada uvedená v ustanovení § 220 ods. 1 Tr. por. (teraz § 278 ods. 1 Tr. por.), podľa ktorého súd môže rozhodnúť len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu, neznamená, že medzi skutkom, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu a skutkom, uvedeným vo výroku rozsudku, musí byť úplná zhoda. Niektoré skutočnosti môžu odpadnúť a iné naopak pribudnúť, nesmie sa zmeniť len podstata skutku. Podstata skutku je určovaná účasťou obžalovaného na určitej udalosti popísanej v obžalobnom návrhu, z ktorej vzišiel následok porušujúci alebo ohrozujúci spoločenské záujmy chránené trestným zákonom. Totožnosť skutku bude zachovaná, ak bude zachovaná totožnosť konania alebo následku, (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR 2 Tzf 2/73, uverejnené v Zb. rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 64/1973).

Odhliadnuc od okolnosti, že súd nemenil znenie skutku oproti podanej obžalobe.

Je potrebné zdôrazniť, že teória ani prax nechápe totožnosť skutku len ako úplnú zhodu medzi skutkovými okolnosťami popísanými v obžalobnom návrhu a výrokom rozhodnutia súdu. Postačí zhoda medzi podstatnými skutkovými okolnosťami, pričom súd môže a musí prihliadať k tým zmenám skutkového deja, ku ktorým došlo v priebehu procesu dokazovania.

Totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná jeho podstata. Podstatu skutku pritom tvorí, ako už bolo aj vyššie uvedené, konanie páchatel'a, ktorým sa rozumejú prejavy vôle páchatel'a vo vonkajšom svete, pokiaľ sú zahrnuté zavinením a následok týmto konaním spôsobený, ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva hmotného a ktorý spočíva v porušení alebo ohrození hodnôt (záujmov, vzťahov) chránených trestným zákonom, t.j. objektu trestného činu.

Následkom z hľadiska zachovania totožnosti skutku je potrebné rozumieť porušenie individuálneho objektu trestného činu v jeho konkrétnej podobe, teda konkrétny následok (porušenie alebo ohrozenie určitého jedinečného vzťahu – záujmu), nie určitý typ následku.

S poukazom na vyššie uvedené možno konštatovať, že totožnosť skutku v trestnom konaní bude zachovaná popri úplnej zhode konania a následku tiež vtedy, ak bude daná zhoda aspoň v konaní pri rozdielnom následku alebo zhoda aspoň v následku pri rozdielnom konaní, ale rovnako i vtedy, ak konanie alebo následok, príp. oboje budú zhodné aspoň čiastočne, a to za predpokladu, že bude daná zhoda v podstatných okolnostiach (z hľadiska zachovania totožnosti konania i následku nie sú podstatné napríklad tie skutkové okolnosti, ktoré charakterizujú len zavinenie či iný znak subjektívnej stránky činu). Keďže nemožno dať všeobecne platnú smernicu, čo tvorí skutok v konkrétnej prejednávanej veci a kedy je totožnosť skutku zachovaná, je nevyhnutné skúmať túto otázku vždy podľa individuálnych okolností každého prípadu zvlášť.

Skutočnosť, že v prípravnom konaní došlo k zúženiu rozsahu skutku je preto irelevantná.

Pokiaľ ide o ďalší uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba zdôrazniť tú skutočnosť, že zákon pre jeho uplatnenie predpokladá nie každé porušenie práva na obhajobu, ale len jeho zásadné porušenie. Zásadným porušením práva na obhajobu, zakladajúcim uvedený dôvod dovolania, sa pritom rozumie predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie a všetkým orgánom činným v trestnom konaní ako aj súdu je uložené umožniť osobe, proti ktorej sa konanie vedie, uplatnenie jej práv. Zmyslom tejto základnej zásady je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv obvineného, prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a tiež k vydaniu zákonného a spravodlivého rozhodnutiu.

Z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený mal v konaní pred súdom možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy aj zákonným spôsobom rozhodli. Taktiež všetky ostatné práva, ktoré

sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené.

Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 5 (t.č. § 2 ods. 10) Tr. por.

Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 6 (t. č. § 2 ods. 12) Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Ak by však aj podľa vyššie uvedených kritérií išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom, a to v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci samej.

Ako však už bolo uvedené, zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a nevykonanie ďalších dôkazných návrhov obvineného nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., neprichádza teda do úvahy skúmanie rozsahu porušenia tohto práva.

Napokon, hodnotenie dôkazov obvineným so záverom, že spáchanie skutku jeho osobou nebolo dokázané sa vymyká z rámca dôvodov dovolania, ako už bolo konštatované v súvislosti najmä s ustanovením § 371 ods. 1 písm. i/ (časť vety za bodkočiarkou) Tr. por. Skutkové zistenia a preskúmavanie ich správnosti je vecou prvostupňového a odvolacieho súdneho konania, nie konania o dovolaní.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd po prejednaní veci na neverejnom zasadnutí odmietol dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por., keďže je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 11. apríla 2012

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová